

Silvestarski

NEWSLETTER NO 65.

Udruge korporativnih pravnika

ŠTO SE DEŠAVALO TIJEKOM STUDENOG I PROSINCA 2017.

- 1. Kako mladi korporativni pravnici vide svoju poziciju u trgovačkom društvu za budućnost u Republici Hrvatskoj**
- 2. Pismo Ministru pravosuđa**
- 3. Rezerviranje po sudskim sporovima**

1. Kako mladi korporativni pravnici vide svoju poziciju u trgovačkom društvu za budućnost u Republici Hrvatskoj

U Republici Hrvatskoj interese korporativnih pravnika zastupa i promovira Udruga korporativnih pravnika, a od 2016. i Zajednica pravnika članica HGK-a, osnovana pri Hrvatskoj gospodarskoj komori.

Članovi Udruge i Zajednice zalažu se za jačanje položaja korporativnih pravnika u Republici Hrvatskoj. Razlog za navedeno je velik potencijal gospodarstva da otvori nova radna mjesta za pravnike, koji potencijal nesporno postoji. Pritom Udruga i Zajednica imaju za cilj privlačiti pravnike u gospodarstvo već od samog završetka fakulteta, kako bi isti stasali i učili vještine potrebne za kvalitetno obavljanje poslova korporativnih pravnika od samih početaka svog profesionalnog razvoja. Da bi se navedeno ostvarilo, potrebno je mladim pravnicima u gospodarstvu zajamčiti određene uvjete kako ne bi bili u nepovoljnijem položaju od svojih kolega u pravosuđu, odvjetništvu i javnom bilježništvu. Konkretno, potrebno je osigurati da period „vježbeništva“ u gospodarstvu, kao nužan preduvjet polaganja pravosudnog ispita, traje kraće od 36 mjeseci. Isto tako, potrebno je pravnicima u gospodarstvu koji žele ispuniti uvjete za polaganje pravosudnog ispita osigurati nesmetano pohađanje prakse na sudovima. Obzirom da navedena praksa traje devet mjeseci, neki kolege susreću se s problemom da im poslodavci oklijevaju dati suglasnost za pohađanje prakse, iako se ista može bez većih problema uskladiti s radom. Naposljetku, nužno je pravnicima omogućiti vrijeme potrebno za učenje, analogno vremenu koje se omogućava kolegama npr. u odvjetništvu. Iako su članovi Udruge pravnici s položenim pravosudnim ispitom, velika je želja Udruge pomoći ostalim kolegama u gospodarstvu, kao i privući nove kolege u gospodarstvu, stoga se intenzivno zalaže za izjednačavanje uvjeta potrebnih za ostvarivanje prava na polaganje pravosudnog ispita.

Jednako tako, Udruga i Zajednica beziznimno se zalažu za priznanje prava na profesionalnu povlasticu korporativnim pravnicima. Postojanje navedenog prava iznimno je važno za korporativne pravnike i njihove poslodavce, jer isto na kraju osigurava slobodu poslodavcu da iznese korporativnom pravniku potpuno činjenično stanje, a korporativnom pravniku osigurava pristup potpunim informacijama na temelju kojih može dati svoj pravni savjet. Bez osiguranja prava na profesionalnu povlasticu, postoji opasnost stvaranja svojevrstne barijere između poslodavca i korporativnog pravnika, jer se s jedne strane poslodavac boji da će informacije dane

korporativnom pravniku biti otkrivene u eventualnom postupku, a korporativni pravnik s druge strane ne može u cijelosti iskoristiti svoje znanje i sposobnosti jer raspolaže djelomičnim informacijama. Protivnici priznanja prava na profesionalnu povlasticu korporativnim pravnicima često kao argument ističu činjenicu da korporativni pravnici nisu neovisni jer su u radnom odnosu s poslodavcem. Udruga i Zajednica smatraju da činjenica da je pravnik sklopio ugovor o radu istog ne lišava profesionalne neovisnosti, a osobito ne dužnosti da postupuje u skladu s pravnim načelima i pravnim propisima. Štoviše, stava su da korporativni pravnik ima osobitu dužnost i mogućnost štiti poslodavca od svih rizika koji bi mogli nastupiti djelovanjem protivno pravu, stoga ima važnu preventivnu ulogu kao osoba koja je u potpunosti involvirana u poslovni proces i u mogućnosti promptno djelovati. Upravo u tome bi trebala biti najveća draž djelovanja korporativnog pravnika, koji je de facto najviše involviran u praktično funkcioniranje trgovačkog društva.

Kako bi se navedeni ciljevi mogli ostvariti, Udruga i Zajednica provode zajedničke aktivnosti u iniciranju zakonodavstva koje bi omogućilo komorsko udruživanje korporativnih pravnika. Vjerujemo da bi osnivanje i rad takvog formalnog tijela omogućio postupno otklanjanje svih zapreka u izjednačavanju položaja korporativnih pravnika s ostalim kolegama u struci. Ovim putem još jednom pozivamo sve zainteresirane kolege da nam se pridruže u ovom važnom nastojanju.

Pripremili: Ivana Gabrić mag.iur. i Hrvoje Herceg mag.iur., Končar – Energetika i usluge d.o.o.

2. Pismo ministru pravosuđa

U nastavku donosimo pismo koje je Zajednica pravnika članica HGK, nakon održanog sastanka u Ministarstvu pravosuđa poslala ministru pravosuđa gospodinu Draženu Bošnjakoviću. Na sastanku je izneseno nekoliko prijedloga za reguliranje položaja pravnika u gospodarstvu, pa ćemo vas o rezultatima koje očekujemo obavijestiti u sljedećem broju Newslettera.

Cijeli tekst pisma s priložima objavit će se na webu Udruge.

Klasa: 900-01/17-02/70
Urbr 311-05-04-04-17-01
Zagreb, 20.12.2017.

REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO PRAVOSUĐA
Gospodin Dražen Bošnjaković
Ministar
Ulica grada Vukovara 49
10 000 Zagreb

Poštovani gospodine Ministre,
Zahvaljujem na prijemu u Ministarstvu pravosuđa, kojem prilikom smo Vas upoznali s nama pravnicima, zaposlenim u trgovačkim društvima i uclanjenima u Zajednicu pravnikâ članica HGK.

Iskoristili smo priliku i iznijeli neke od prijedloga za reguliranje našeg položaja, što smatramo minimumom u odnosu na druge kolege pravnike u Republici Hrvatskoj čije su profesije regulirane kroz komore kao odvjetnici, javni bilježnici ili kao suci i državni odvjetnici kroz posebne zakone.

U Prilogu 1. Vam šaljem rad prof dr sc Hrvoja Sikirića Poredbeni prikaz – odvjetnici i pravnici u poduzeću. Iz materijala je vidljivo da je položaj pravnikâ u trgovačkim društvima u različiti zemljama u Europi različiti, od primjera da su u Danskoj, Irskoj, Islandu, Nizozemskoj, Njemačkoj, UK upisani u komore i u cijelosti su odvjetnici pa se na njih primjenjuju ista deontološka pravila.

Mi smatramo da pravnici s položenim pravosudnim ispitom koji su zaposleni u gospodarstvu imaju isti nivo obrazovanja, trebaju biti prepoznati, kako u zakonima tako i u poslovanju.

Gospodarstvo ima veliku receptivnu moć zapošljavanja mladih pravnikâ nakon završenog fakulteta i treba mu dati prilike da pravnici polože pravosudni ispit, da se razvijaju za potrebe gospodarstva i da istovremeno trgovačka društva u kojima rade imaju najveću moguću korist od toga.

1. Stoga valja krenuti od stvaranja uvjeta za polaganje pravosudnog ispita pa predlažemo da se u Zakonu o vještbenicima u pravosudnim tijelima i pravosudnom ispitu (NN 84/08 i 75/09) prepozna pravnik koji radi u trgovačkom društvu.

2. Još je važnija tema položaja pravnikâ u trgovačkim društvima prema Zakonu o parničnom postupku (NN 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13 i 89/14) pa predlažemo kako je navedeno u Prilogu 2.

3. Na samom smo sastanku elaborirali prijedlog uredovnih sati za pravnike koji su zaposleni u trgovačkim društvima u grunтовnicama na Općinskim građanskim sudovima. Složili smo se da je principijelni pristup da se pravnicima zaposlenim u trgovačkim društvima osigura pristup grunтовnicama u vrijeme i na način kada i kako to imaju i drugi stručnjaci istog ili sličnog profila uz službenu iskaznicu.

Rooseveltovc trg 2, p.p. 630, HR-10000 ZAGREB, CROATIA, tel.:+385 (0)1 4848-622, fax: +385(0)1 4848-625
e-mail: zajednica.pravnika@hgk.hr, www.hgk.hr

Da bi se izbjeglo različito tumačenje od strane sudova, bilo bi dobro da to bude preporuka iz Ministarstva, koja će se ugraditi u Kućni red onih pravosudnih tijela koja ih imaju.

4. Osvrnuli smo se i na mogućnost suradnje Ministarstva pravosuđa i HGK na način da se pravnicima zaposlenim u trgovačkom društvu kao opunomoćenicima trgovačkih društava omogući da budu vanjski korisnici sustava e-Komunikacije odnosno da im se omogući podnošenje podnesaka u elektroničkom obliku pred trgovačkim sudovima, a što bi pridonijelo ubrzanju i transparentnosti pravosudnih postupaka.

U tekstu smo naveli više prijedloga od kojih je osnovni, a odnosi se na reguliranje profesije sistemski i zahtijevaju strateški pristup pa očekujemo da članova Zajednice pravnikâ članica HGK pozovete u tim koji se bavi budućnošću profesije, dok su ostali prijedlozi jednostavni i lakše izvedivi.

Predlažemo da se, u svrhu osiguranja provođenja gore navedenih prijedloga iz toč. 3 i 4. s Vaše strane imenuje osoba koja bi bila nadležna za Zajednicu pravnikâ članica HGK, kako bi se pristupilo usuglašavanju i koordiniranoj akciji radi realizacije. Pri tome posebno mislimo na način elektroničke komunikacije za registraciju pravnikâ Zajednice pravnikâ članica HGK i način komunikacije s Ministarstvom.

Unaprijed zahvaljujemo i pozdravljamo aktivniju suradnju Ministarstva pravosuđa s gospodarstvom putem Zajednice pravnikâ.

S poštovanjem,

Predsjednica Zajednice pravnikâ pri HGK

Marina Krajić Miliša

Rooseveltovc trg 2, p.p. 630, HR-10000 ZAGREB, CROATIA, tel.:+385 (0)1 4848-622, fax: +385(0)1 4848-625
e-mail: zajednica.pravnika@hgk.hr, www.hgk.hr

3. Rezerviranje po sudskim sporovima

Pravnici se u svom poslovanju često susreću s problematikom koja nije isključivo pravna već zahtjeva određena znanja iz drugih područja. U nastavku je obrađena izvorno računovodstvena tema, ali obzirom da se za rezerviranja po sudskim sporovima traži mišljenje pravnikâ korisno upoznati se s osnovnim pravilima koja uređuju ovo područje.

Rezerviranje je obveza neodređenog vremena ili iznosa- razlikuje se od drugih obveza, kao što su obveze iz poslovanja i obračunane obveze budući da postoje neizvjesnosti oko vremena ili iznosa budućih izdataka potrebnih za njihovo podmirivanje.

Računovodstvene postupke rezerviranja po sudskim sporovima uređuju:

- Međunarodni standardi financijskog izvještavanja
- Međunarodni računovodstveni standardi (MRS 37)
- Zakon o porezu na dobit
- Računovodstvene politike trgovačkog društva.

Rezerviranje treba priznati kada:

- a) subjekt ima sadašnju obvezu (zakonsku ili izvedenu) kao rezultat prošlog događaja
- b) je vjerojatno da će podmirenje obveze zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi i
- c) se iznos obveze može pouzdano procijeniti.

Ako navedeni uvjeti nisu ispunjeni, rezerviranje ne treba priznati.

U nastavku su pojašnjeni pojedini elementi koji su preduvjet za priznavanje rezerviranja.

a) Sadašnja obveza

U rijetkim slučajevima nije jasno postoji li sadašnja obveza (u pravilu bit će jasno dovodi li prošli događaj do sadašnje obveze).

Kod vođenja parnice može biti dvojbeno jesu li određeni događaji nastali ili imaju kao posljedicu sadašnju obvezu. U takvom slučaju subjekt određuje postoji li sadašnja obveza na datum izvještaja o financijskom položaju uzimajući u obzir sve raspoložive dokaze.

Na osnovi dokaza:

- ako je vjerojatnije da postoji nego da ne postoji sadašnja obveza na datum izvještaja o financijskom položaju – **poslovni subjekt priznaje rezerviranje;**

- ako je vjerojatnije da ne postoji sadašnja obveza na datum izvještaja o financijskom položaju subjekt objavljuje nepredvidivu obvezu, osim ako je mala mogućnost odljeva resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi.

b) Prošli događaj

Prošli događaj koji dovodi do sadašnje obveze – obvezujući događaj. Da bi događaj bio obvezujući, neophodno je da subjekt ne može izbjeći podmirenje obveze uzrokovane događajem.

To je samo u slučajevima kada:

- a) se podmirenje obveze može izvršiti zakonskom prinudom; ili
- b) postoji opravdano očekivanje kod drugih strana da će subjekt izvršiti obvezu.

Financijski izvještaj pokazuje financijski položaj nekog subjekta na kraju izvještajnog razdoblja, a ne njegov mogući položaj u budućnosti – rezerviranje se ne priznaje za troškove koji tek trebaju nastati za poslovanje u budućnosti.

c) Vjerojatni odljev resursa koji utjelovljuje ekonomske koristi

Za priznavanje rezerviranja potrebno je da uz postojanje sadašnje obveze postoji i vjerojatnost odljeva resursa koji utjelovljuju ekonomske koristi radi podmirivanje te obveze. U suprotnom subjekt objavljuje neprovedivu obvezu.

Neizvjesnost ne opravdava stvaranje prekomjernih rezerviranja ili namjerno precjenjivanje obveza.

d) Pouzdana procjena obveze

Financijski izvještaji trebaju biti pouzdani.

Rezerviranja se vrše za obveze koje se mogu pouzdano procijeniti.

Ako se ne može obaviti pouzdana procjena postoji obveza koja ne može bit priznata i ona se objavljuje kao nepredvidiva obveza.

Važno je naglasiti da se **obveze procjenjuju kontinuirano** – ako se okolnosti promjene i postane vjerojatan odljev sredstava/ postane moguća procjena obveze, rezerviranje se priznaje u financijskim izvještajima razdoblja u kojem je promjena nastala.

Najbolja procjena obveze

Iznos priznat kao rezerviranje treba biti **najbolja procjena izdataka potrebnih za podmirivanje sadašnje obveze** na datum izvještaja o financijskom položaju – iznos koji bi subjekt mogao objektivno platiti radi podmirivanja obveze.

Procjenu ishoda i financijskog učinka određuje menadžment subjekta prosudbom uz korištenje iskustva za slične transakcije, a u nekom slučajevima i izvješće neovisnih stručnjaka.

Sadašnja vrijednost

Iznos rezerviranja treba biti **sadašnja vrijednost očekivanih izdataka** potrebnih za podmirivanje obveza.

Budući događaji koji mogu utjecati na iznos potreban za podmirivanje obveza trebaju se odraziti u iznosu rezerviranja ako postoji dovoljno objektivan dokaz da će oni nastati.

Promjene rezerviranja

Rezerviranja treba pregledati na svaki datum izvještaja o financijskom položaju i uskladiti ih tako da odražavaju najbolju tekuću procjenu. Ako više nije vjerojatno da će podmirivanje obveze zahtijevati odljev resursa koji utjelovljuje ekonomske koristi, rezerviranje treba ukloniti, te nastaje **prihod od ukidanja rezerviranja**.

Iskorištavanje rezerviranja

Rezerviranje će se koristiti samo za izdatke za koje je rezerviranje bilo priznato.

Više o rezerviranju po sudskim sporovima

Trgovačka društva u pravilu donose vlastitu metodologija za procjenu i evidentiranje rezervacije troškova po predmetima u sudskim postupcima koji se vode protiv društava.

Prilikom rezerviranja po sudskim sporovima treba imati na umu da se rezerviranje evidentira ako nije vjerojatan pozitivan ishod postupka za društvo i iznos potencijalnog novčanog odljeva se može pouzdano procijeniti.

Rezerviranje se u pravilu evidentira prema vrijednosti utuženog iznosa bez zateznih kamata i troškova postupka (**osim** ako pravne službe s najboljim procjenama na predlože drugi iznos i/ili postotak u kojem nije vjerojatno da će društvo uspjeti u sporu).

Rezerviranje bi trebalo evidentirati u slučaju prvostupanjske presude koja je negativna za društvo i kad je gotova sigurno da će presuda biti potvrđena u drugom stupnju.

Može se pretpostaviti da do donošenja prvostupanjske presude rezerviranje ne evidentira jer je za pretpostaviti da društvo ne ulazi u spor ako je izvjesno/gotovo sigurno da će završiti negativno za društvo. Međutim u praksi nije uvijek tako te potrebu za evidentiranjem rezerviranja treba procjenjivati od slučaja do slučaja.

Nakon donošenja pravomoćne presude za sudske postupke za koje je evidentirano rezerviranje troškova ukida se rezerviranje za iznos koji plaćen po presudi, odnosno rezerviranje se uprihoduje u slučajevima kada smo rezervirali više od dosuđenog iznosa ili je presuda donesena u korist društva..

Ovdje je važno napomenuti da rezerviranje nije rezervirani novac (neki žiro račun ili podračun) nego trošak koji umanjeće dobit, a dobit je računovodstvena kategorija za uspješnost poslovanja.

MANJA DOBIT = MANJI POREZ NA DOBIT

Obzirom na porezne kontrole, porezna odgovornost, odgovornost uprave za netočno prikazivanje imovinskog stanja i financijsko izvještavanje prilikom procjenjivanja potrebe za rezerviranjem (po sudskim sporovima) treba uzeti u obzir sve gore navedeno i temeljem iskustva pokušati donijeti što objektivniju procjenu.

Pripremila: Mirjana Vučić, dipl. iur. HEP d.d.

U Zagrebu, prosinac 2017. godine

Udruga korporativnih pravnika

www.udruga-korporativnih-pravnika.hr